במדינה

הישראלי הלוהט, מבלה אותו בארץ שלגים וקרחונים.

בית־חנוך או בית־מלון?

התפוצצות אירעה בחוצות אדיס־אבבה, חבש, בימי מלחמת האיטלקים. ילד יהודי־תימני בן 8 נתעוור. לפני שנתיים הובא אותו ילד, ראובן יעקבי, שהגיע לגיל 21, במבצע מרבד הקסמים לישראל, הוכנס על ידי הסוכנות היהודית לבית חינוך עוורים, ירושלים, כדי ללמד מקצוע. בפחות משנה כבר התמחה, קבל עבודה בתע"ש הצבאי, עלה בהרבה בפריון עבודתו על חבריו הפקחים.

לפני שבוע הופיע ראובן כמערער בפני שופט השלום טען קשות נגד צוו פינוי ש־הוגש נגדו על ידי הנהלת המוסד, עם גמר לימודיו. טענתו: „הם הציעו לי דירה ב־קטמון א'. 200 מטר מבדילים בינה לבין ה־גבול הירדני. דרך סלולה אין, אמצעי התמ־צאות לעיוור, כגון בתים וחפצים קבועים אחרים, מעטים מדי. הציעו לי כלב, אבל אני מפחד מכלבים!"

גל עוורים חדש. השופט ביטל את צוו הפינוי, עורר על ידי כך את שאלת היסוד של מוסדות סגורים: שואל בית החינוך לעוורים: „האם אנו מוסד מחנך, או בית־מלון?" השאלה, הנראית לכאורה אכזרית, בפנותה אל בעלי מום אומללים, היתה, ל־מעשה, מבוססת. בית החינוך לעוורים, הנת־מך על ידי הארגון היהודי־אמריקאי, מגדל־אור, והחייב לחנך מחזורים רצופים של עוורים, ייעצר בעבודתו כליל, אם לא יעז־בוהו תלמידיו בגמר הכשרתם.

סיפר צבי פדרבוש, מנהל המוסד: „בזמן המנדט, היה זה יותר מבית החינוך. כל ילד יהודי עיוור נתקבל. איש לא העז לשאל מי אחראי לו, מי ידאג לו בשנים הבאות. עם קום המדינה היו המתחנכים במוסד מיעוט הקטן ביותר. הרוב היו עוורים מבוגרים, יושבי הקבע. גל העליה החדש, ובו אחוז העוורים הגדול, אילץ אותנו לצאת לפעולה. אולם המבוגרים לא רצו לעזוב, הצליחו, בהסתמך על חוק המוסדות הסגורים,*, ש־הכנסת העבירה באותם הימים, לקבל הסכמת בית החינוך להשתתפות בשיכונם החדש: 2400 ל"י, שהם חצי מחיר השכון העממי, ניתנו להם (שליש על ידי משרד הסעד, שני שלישים על ידי המוסד).

יש לך „אבא". כעת דרש ראובן יעקבי אותה פריבילגיה. לפני פסק הדין, רצה לבא לידי הסכם, הסכים ל1200 ל"י, אולם עם מתן פסק דין עלה שוב המחיר. טענה הנהלת המוסד: אין אחריותנו ליעקבי דומה להתחיבותנו לותיקים, שהשתתפנו בשיכונם. יעקבי הוכנס למוסד על ידי הסוכנות היהו־דית, שהיא גם התחייבה בכתב להוציאו שוב עם גמר לימודיו. הסוכנות הציעה לו עתה את הדירה בקטמון א', הריב הוא בינו לבין ה„אבא" שלו, כלומר הסוכנות. אלא של־דאבונם היו הם, הנהלת המוסד, החותמים על צוו הפינוי, היות וחצר הסוכנות אינה נחשבת מקום מגורים.

„מלבד זאת, הוסיף המוסד, „השתכר יע־קבי 120 ל"י לחודש, אכל, שתה וגר במוסד חינם. אף בחשבון זהיר, אפשר לאמר, כי חסך במשך שנה וחצי עבודתו בתע"ש 1600 ל"י." התרתח ראובן: „זה כספי, אין זה ענינכם!"

פשיטת רגל ודאית. „אנו נפשוט עד מהרה את הרגל," טען מנהל בית החינוך עוורים הירושלמי, „אם נצטרך בכל שנה לתת לעשרה — 12 גומרים 2400 ל"י כל אחד!"

*) חוק המוסדות הסגורים, אומר שלא יוצא איש ממוסד סגור, אם אין לו שיכון אחר מתאים.

קיבוצים

משק הבנות

מעולם לא ציפה עוד משק במתיחות בה רבה לידיעה מתוך חדר היולדות, כמו שצי־פה בשבוע שעבר משק יזרעאל הקטן, ליד עפולה. סימן־שאלה גורלי ריחף באוירת חדר־האוכל.

היתה סיבה הגיונית מאד למתיחות זו. עד כה היו תשע לידות במשק. תשע פעמים נול־דה בת. המשק נשאר מחוסר בנים.

המתיחות הלכה וגברה מרגע לרגע. קשה היה לחברים להתרכז בעבודתם. הלידה תפ־סה מקום מרכזי בכל שיחה במקלחת ובחדר־האוכל.

לבסוף הגיעה הידיעה המכרעת היא ירדה על המשק כרעם. נולדה: בת.

משק אחר היה אולי מתיאש. לא כן קבו־צת יזרעאל. עוד לא אבדה התקווה. עוד ישנן חברות המוכנות לעמוד בפרץ. ליתר דיוק: שלוש חברות מתכוננות ללידה. אחת מהן היא אשתו של אתלט ידוע.

אמרו חברי המשק, בתקווה עמומה: „אם האתלט לא יצליח, אז מי?"

הווי

כאן קבור הכלב

אם כלב נושך אדם, אין זו חדשה
אם אדם נושך כלב, זוהי חדשה.
נוסחה עיתונאית עתיקה

כשהובא שלמה מירבנסקי מכפר שלום (סלמה) למשטרה, יחד עם גופת כלב מת, הצהיר בשביעת־רצון עצמית: „הוא רצה לנשוך אותי, אולם אני הקדמתי אותו." המשטרה שלחה אותו לביתו, אולם כעבור זמן קצר נקרא שנית: התברר שהכלב מת מירית אקדח, הנשיכה באה רק לאחר מכן, לא היתה מסכנת כלל.

הידיעה הזעירה היתה עוברת ודאי ללא כל תשומת לב, אילמלי התאימה בדיוק להג־דרה הקלאסית של חדשה עיתונאית. עיתו־נאים רבים נזעקו לכפר, שוחחו עם תושביו ששמחו לראות את עצמם במרכז ההתעניו־נות. אך אחד מהם סינן מבין שיניו: „מה יש? מה הרעש? אינני מאשים את מירבנ־סקי. אני במקומו הייתי עושה אותו הדבר בדיוק. הכלבים האלה מתרוצצים פה בהמו־ניהם. בלילה, פחד לעבור ברחוב. במקום לשאול כל כך הרבה על האיש שנשך כלב, תשאלו יותר טוב כמה כלבים נושכים אותנו." אחר העלה זכרונות, קבע כי הנשיכה היא מסורת בכפר שלום: יום אחד התנפל נוסע נרגז על נהג אוטובוס, נשכו באזנו.

העיתונאים מיהרו לעלות לאוטובוס, הפ־ליטו אנחת רווחה בהתרחקם לכיוון תל־אביב.

עוור ראובן יעקבי
זה כספי! אין זה ענינכם!

מכל העולם

המלחמה הקרה

האיש הרחום

ישנם אנשים רבים בעולם המרוויחים את לחמם כ„מומחים לעניני ברית־המועצות." תפקידם: מדי פעם, כשקורה משהו מאחורי מסך הברזל, עליהם לנחש מה עומד מאחו־רי הענין.

השבוע היה שבוע שחור לאנשים אלה. הם ניחשו כיד השכינה השובה עליהם, אולם ניחושיהם התבדו כמעט לפני שראו אור ב־עתון.

פושר או חם? כל המומחים היו תמי־מי־דעה לפחות בדבר אחד: לאברנטי בריה סימל את הקו המתון בברית־המועצות, מאלנ־קוב את הקו הקיצוני. סילוקו של בריה מן השלטון פירושו: הקו המתון חוסל, הקו הקיצוני התגבר. המלחמה שנעשתה פושרת תהיה שוב חמה.

היה למומחים אלה על מה לסמוך. בריה נקרא בשעתו על־ידי סטאלין לנהל את הנ. ק. וו. ד. אחרי שהחליט לשים קץ לטיהורים הגדולים של שנות השלושים. מעשהו הרא־שון היה לשחרר אסירים רבים. מאז נחשב לאיש רחום.

גם אחרי מות סטאלין היה שמו של בריה קשור בשיחרור הרופאים היהודיים, במאסר החוקרים שסחטו מהם וידויים. האם לא הו־כיח כל זאת כי בריה היה איש מתון?

יהודי וקוזאקי. אולם השבוע קבו ל־אורך כל הקו מפאנמונג'ום ועד ברלין מע־שים שהוכיחו כי התקפת השלום הסובייטית נמשכת במלוא הקצב, עם או בלי בריה. ב־קוריאה הסכימו הקומוניסטים לחתום סופית על שביתת־הנשק. הם חידשו את היחסים עם ישראל (ראה במדינה). ובתריסר בירות אחרות נשמע משק הכנפיים העדין של יונת השלום, כשהיא שופעת ידידות ואהבה.

האמת הפשוטה היתה כי הקו המדיני של ברית־המועצות אינו קשור כלל באישיות זו או אחרת. המאבק בין בריה, מאלנקוב וז'ו־קיב היה אישי ופנימי — מלחמתם של אי־שים על השלטון, מלחמה בין גורמי־כוח שו־נים על חלוקת הסמכות המעשית בתוך ה־מדינה ומנגנונה.

אולם קו המדינה כלפי חוץ נקבע על־פי שיקולים קרים והגיוניים ללא התערבות רג־שות אישיים. מוצאו היהודי המדומה או ה־אמיתי של לאברנטי בריה לא השפיע עליו יותר מאשר מוצאו הקוזאקי של מאלנקוב.

ארצות הברית

הפשע הצעיר

ג'ון סימור (18) הגיעה לבית הסוהר ב־קנזס־סיטי כשהיא מהרהרת בעצבנות איך תמשיך את חייה בכלא מבלי מנהל המור־פיום הגדולות להן כבר הורגלה במשך ש־לוש שנים. כשמנהלת בית הסוהר שאלה אותה באדיבות, באיזו עבודה תרצה לעסוק בעת מאסרה, השיבה ג'ון קצרות: „מה זה עסקך? לכי לעזאזל!"

נערה זו היתה אחת מ־75 בני נוער שהוב־או למשפט על עבירות פליליות בקנזס סיטי במשך קצת יותר מחודש, לאחר שהמשטרה חיסלה, בפעולה נמרצת, שלוש כנופיות גדו־לות של פושעים צעירים.

אחת הכנופיות, שנקראה „נערי רח' ברוק" והיתה מונהגת בידי בובי („האיזמל") קול־מן, התמתח בפריצות שהצטיינו ביותר בדי־קנותם המדעית. המשטרה סירבה להאמין שהן היו מעשי ידי נוער בגיל 16—18. אמר חוקר המשטרה: „נערים אלה היו בעלי כשרונות טכניים יוצאים מגדר הרגיל, חבל שלא נוצלו בדרך יותר חיובית".

שלשה הרוגים בקטטת עבריינים צעירים בקנזס־סיטי.
מה זה עסקך? לכי לעזאזל!

רצח הסיכה. „הדגל הירוק" היתה כנו־פיה סודית שחבריה לא הכירו כלל זה את זה. כל אחד מהם הכיר רק את מנהיג הכ־נופיה, גבר בן 30, המוח המתכנן, בעל נט־יות הומוסכסואליות, שנהג לשלוח את חני־כיו לביצוע פעולות יחיד.

פעולות אלו היו בעיקר „סילוק" נשים זקנות שבבתיהן נמצאו סכומי כסף מזומן גדולים, ותכשיטים יקרי־ערך.

באחד הערבים נכנס ילד בן 12, מכנופית „הדגל הירוק", מיקי פינשטיין, לביתה של מרגרט פיצסימונס, ששכבה במיטתה חולה במחלת לב קשה. מיקי, שקבל הוראות מדוי־קות, הוציא מכיסו סיכה דקה, טבלה בבק־בות שנתן לו מנהיג הכנופיה, ודקר את הזקנה בוריד היד, כעבור 7 דקות, היתה הז־קנה מתה.

הרופא שטיפל באשה הוציא ללא היסוס תעודת מוות, כיון שחשב שהיא נפטרה כתו־צאה ממחלתה. מאחר שלא היו לה יורשים, לא הרגיש איש בחסרונן של שלוש תיבות תכשיטים גדולות שהיו בתוך הבית. רק משנאסר מיקי, ספר למשטרה גם על מעשהו זה, נוסף לשורה של פשעים אחרים שהודה בהם.

חינוך חדיש. אלה היו רק אחדים מן הספורים שהובאו בפני כנוס ה„ליגה למל־חמה בעבריינות צעירה", שנתכנסה בקנזס סיטי. כ־300 רופאים, פסיכיאטרים, מחנכים וקציני משטרה, מסרו פרטים על עבודתם, הציעו הצעות שונות.

הצעה מרחיקת לכת הגיש מנהל בית ספר מניו־יורק, אבל גרין [illegible] ב־בית הספר, בו [illegible] כל היום והערב [illegible] רק סרטים שאושרו על ידי שלטונות [illegible]. [illegible] הספר לבתיהם: [illegible]

אמר מפקד משטרה [illegible] משטרה [illegible] אלה. [illegible] נדמה [illegible] חנוך חדישה זו."